گزارش «تعادل» از معمای مازاد نفت و بازگشت به عصر اشباع

وقتی سایه عرضه بر شعله‌های خاورمیانه چیره می‌شود

گلناز پرتوی‌مهر |

بازار جهانی نفت این روزها در حال تجربه یک چرخش فرمانی تاریخی است. در حالی که تا پیش از این، نبض قیمت‌ها با هر جرقه سیاسی در منطقه خاورمیانه تندتر می‌زد، اکنون آمارهای بنیادی بازار چنان سنگینی می‌کنند که حتی «صرف ریسک ژئوپلیتیک» نیز توان مقابله با ریزش قیمت‌ها را ندارد. کاهش پیوسته قیمت نفت برنت به محدوده ۹۱ دلار و عقب‌نشینی دابلیوتی‌آی به مرز ۸۴ دلار، تنها یک نوسان ساده نیست، بلکه پیامی روشن از تغییر موازنه قدرت میان «تقاضای لرزان» و «عرضه تهاجمی» است.

آنچه امروز لرزه بر اندام معامله‌گران انداخته، پیش‌بینی‌های واقع‌بینانه از وضعیت بازار در سه ماهه پایانی سال جاری میلادی و افق ۲۰۲۶ است. داده‌های کلان نشان می‌دهند که اشتهای بازار برای جذب بشکه‌های جدید به‌شدت فروکش کرده است. در حالی که صادرات نفت در نقاط مختلف جهان روند احیایی به خود گرفته، تقاضا تحت تاثیر کندی رشد اقتصادی در قطب‌های بزرگ صنعتی، دیگر کشش سابق را ندارد.

این تغییر وضعیت، بازار را از یک حالت «تنگنای عرضه» به سمت «تراکم انبارها» سوق داده است. زمانی که عرضه از تقاضا پیشی می‌گیرد، منطق بازار حکم می‌کند که قیمت‌ها به عنوان سوپاپ اطمینان عمل کرده و با کاهش خود، تولیدکنندگان غیربهینه را از گردونه خارج کنند. اما در شرایط فعلی، این کاهش قیمت بیشتر ناشی از «پذیرش واقعیت جدید» توسط سرمایه‌گذاران است؛ واقعیتی که می‌گوید بشکه‌های نفت بیش از نیاز مصرف‌کنندگان در راه هستند.

یکی از نکات کلیدی که در گزارش‌های اخیر خودنمایی می‌کند، وضعیت ذخیره‌سازی‌های راهبردی ایالات متحده است. رسیدن حجم این ذخایر به پایین‌ترین سطح خود از دهه ۸۰ میلادی (حدود ۲۷۶ میلیون بشکه)، نشان‌دهنده ریسک بزرگی است که بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نفت جهان به جان خریده است.

تزریق بیش از ۱۷۰ میلیون بشکه از این ذخایر به بازار برای مهار تورم، اگرچه در کوتاه‌مدت قیمت‌ها را تعدیل کرد، اما اکنون بازار را با یک پرسش جدی روبه‌رو ساخته است: «اگر شوک جدیدی وارد شود، سپر دفاعی کجاست؟» با این حال، حتی این تخلیه تاریخی مخازن هم نتوانسته جلوی روند کاهشی قیمت را بگیرد که نشان‌دهنده عمق بدبینی بازار به رشد تقاضاست.

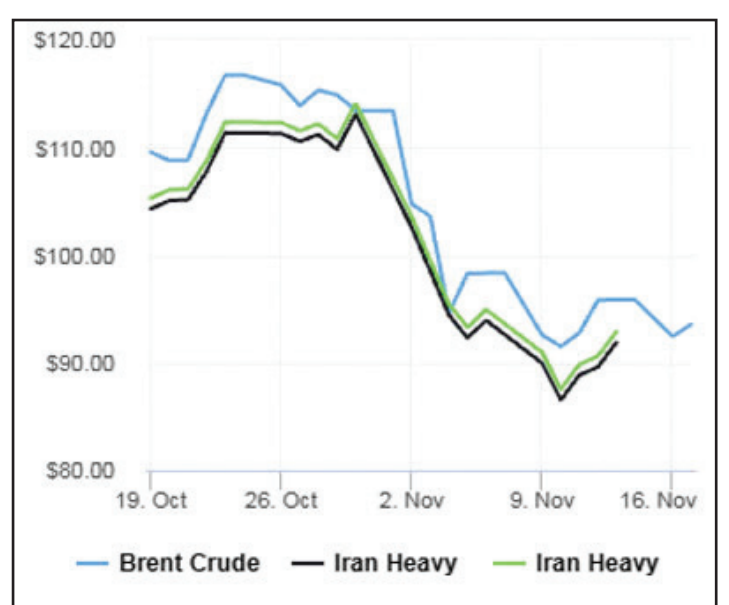
در حالی که بازار با ریزش قیمت‌ها دست و پنجه نرم می‌کند، اعضای ائتلاف اوپک‌پلاس در سکوتی معنادار به دنبال باز تعریف نقشه راه خود هستند. نشست‌های اخیر که با محوریت بررسی «ظرفیت تولید پایدار» برگزار شده، پیش‌زمینه یک تصمیم بزرگ برای اواخر نوامبر است.

واقعیت این است که تعیین سهمیه‌های تولید برای سال ۲۰۲۷ و پس از آن، یک بازی شطرنج پیچیده است. از یک سو، اعضا نیازمند درآمدهای نفتی برای بودجه‌های داخلی خود هستند و از سوی دیگر، اصرار بر قیمت‌های بالا می‌تواند منجر به از دست رفتن سهم بازار به نفع تولیدکنندگان شیل امریکا و دیگر رقبای غیراوپک شود. چالش اصلی اوپک‌پلاس در نشست هشتم آذرماه، یافتن نقطه‌ای است که در آن «انضباط عرضه» فدای «جنگ سهم بازار» نشود. یکی از پارادوکس‌های فعلی بازار، بی‌تفاوتی نسبی قیمت‌ها به تنش‌های خاورمیانه است. در سال‌های گذشته، هرگونه درگیری در این منطقه می‌توانست قیمت را دورقمی جابه‌جا کند. اما امروزه، بازار به این نتیجه رسیده است که جریان فیزیکی نفت به ندرت تحت تاثیر این تنش‌ها قطع می‌شود. به عبارت دیگر، «باکری ریسک» که همواره قیمت‌ها را بالا نگه می‌داشت، در حال تبخیر شدن است. تحلیلگران بر این باورند که تا زمانی که یک تهدید واقعی و عینی برای گلوگاه‌های ترانزیتی رخ ندهد، بازار ترجیح می‌دهد روی آمارهای «مازاد عرضه» معامله کند تا احتمالات سیاسی. ریزش قیمت نفت در معاملات اخیر، زنگ خطری برای اقتصادهای متکی به نفت و البته فرصتی برای صنایع پایین‌دستی و پالایشی است. تداوم این روند می‌تواند منجر به بازنگری در پروژه‌های سرمایه‌گذاری بزرگ در بخش بالادستی شود.

بازار جهانی نفت اکنون در یک «دوره گذار» به سر می‌برد؛ گذار از بازاری که توسط حوادث غیرمترقبه هدایت می‌شد به بازاری که توسط داده‌های سخت و سرد ریاضی (تراز عرضه و تقاضا) مدیریت می‌شود. چشم‌انداز ۲۰۲۷ نشان می‌دهد که اگر اوپک‌پلاس نتواند جراحی دقیقی روی ظرفیت‌های تولید خود انجام دهد، سایه مازاد عرضه می‌تواند برای سال‌ها بر سر بشکه‌های نفت سنگینی کند. در نهایت، آنچه قیمت‌ها را در روزهای آینده تعیین خواهد کرد، نه بیانیه‌های سیاسی، بلکه واقعیت روی زمین است: «بشکه‌هایی که تولید می‌شوند، اما خریداری برای آنها وجود ندارد.»

تحلیل

قیمت نفت برنت به ۹۲ دلار رسید

قیمت نفت در معاملات روز سه‌شنبه بازار جهانی تحت تاثیر چشم‌انداز مازاد عرضه، کاهش یافت.

به گزارش ایسنا، بهای معاملات آتی نفت برنت با ۴۴ سنت معادل ۰.۵ درصد کاهش به ۹۲ دلار در هر بشکه رسید، در حالی که معاملات آتی وست تگزاس اینترمدیت امریکا (WTI) با ۴۴ سنت معادل ۰.۵ درصد کاهش، به ۸۵ دلار و ۲۸ سنت در هر بشکه رسید.

تیم واترر، تحلیلگر ارشد شرکت «کی‌سی‌ام ترید» گفت: «قیمت نفت در حال کاهش مجدد است، زیرا بازار به‌طور فزاینده‌ای پذیرفته است که عرضه در نهایت با تقاضا همگام شده و ممکن است اکنون از آن فراتر رود. این تغییر در موازنه عرضه و تقاضا عامل اصلی تاثیرگذار بر قیمت‌ها امروز است.»

آژانس بین‌المللی انرژی جمعه گذشته، در گزارشی مدعی شد که بازار جهانی نفت در سه‌ماهه چهارم سال جاری به مازاد عرضه برمی‌گردد، زیرا صادرات خاورمیانه، سریع‌تر از تقاضای جهانی نفت بهبود می‌یابد. واترر گفت: «پریمیوم ریسک ژئوپلیتیکی ناشی از جنگ در خاورمیانه از بین نرفته، اما در حال حاضر به وضوح در حال عقب‌نشینی است.» بر اساس گزارش رویترز، اوپک روز دوشنبه یک نشست آنلاین برگزار کرد تا درباره بررسی حداکثر ظرفیت تولید پایدار اعضا بحث کند. این اقدامی کلیدی است که به تعیین سهمیه‌های تولید اوپک‌پلاس برای سال ۲۰۲۷ و پس از آن کمک می‌کند. گروه بزرگ‌تر اوپک‌پلاس که شامل متحدان اوپک به رهبری روسیه است، قرار است در ۲۹ نوامبر برای تصمیم‌گیری درباره سیاست تولید سال ۲۰۲۷ تشکیل جلسه دهد. طبق داده‌های وزارت انرژی امریکا، ذخایر نفت خام در ذخایر استراتژیک نفت امریکا هفته گذشته به ۲۷۶.۴ میلیون بشکه کاهش یافت که پایین‌ترین سطح از آگوست ۱۹۸۲ است. کاهش اخیر بخشی از توافق امریکا برای آزادسازی ۱۷۲ میلیون بشکه از این تاسیسات بوده است.

خبر

سدسازی ایران ریشه در نیازهای اقلیمی دارد

کمیته ملی سدهای بزرگ ایران، شرایط اقلیمی و مهندسی را مبنای احداث سدها دانست و گزارش نیویورک‌تایمز را فاقد استناد علمی توصیف کرد.

به گزارش مهر به نقل از دبیرخانه کمیته ملی سدهای بزرگ ایران، این کمیته در بیانیه‌ای به گزارش روزنامه نیویورک‌تایمز درباره پروژه‌های زیرساختی و سدسازی ایران واکنش نشان داد و ادعای ارتباط این تاسیسات با مقاصد نظامی را رد کرد. در این بیانیه آمده است: روزنامه نیویورک‌تایمز در مطلبی که روز دوشنبه ۲۵ آبان با عنوان گزارش تحقیقی منتشر کرد، با رویکردی سوگیرانه و بدون استناد علمی کوشیده است پروژه‌های زیرساختی و سدسازی در جمهوری اسلامی ایران را به اهداف نظامی پیوند دهد. این گزارش با هدف ترویج گمانه‌زنی‌های امنیتی تنظیم شده و به‌جای تحلیل واقعیت‌های اقلیمی و مهندسی، بر فرضیه‌های فاقد مدرک تکیه کرده است. کمیته ملی سدهای بزرگ ایران در ادامه بیانیه خود عنوان کرده است: با گذشت بیش از هشت ماه از آغاز درگیری‌های ناشی از تجاوزات رژیم صهیونیستی و امریکا به خاک ایران، دشمن که در برابر قدرت دفاعی و ارتش جمهوری اسلامی ناتوان مانده، بارها زیرساخت‌های حیاتی، از جمله شبکه‌های آب‌رسانی، جاده‌ها و پل‌ها را با هدف تضعیف پایداری کشور هدف قرار داده است. با این حال، این اقدامات در برابر صلابت ملت و توان دفاعی ایران ناکام مانده است. در ادامه این بیانیه تاکید شده است: اکنون نیویورک‌تایمز در تلاشی تازه، زیرساخت‌های آبی ایران را که نقشی حیاتی در تامین آب شرب، کشاورزی و تولید انرژی دارند، هدف قرار داده و از سیاست «تهدید زیرساخت‌های غیرنظامی» بهره گرفته است. این کمیته، ادعای مرتبط دانستن سدسازی با پایگاه‌های موشکی را بی‌اساس و از منظر تاریخی مضحک توصیف کرده و افزوده است: چنین ادعایی با واقعیت‌های تمدنی ایران تعارض کامل دارد. سدسازی در این سرزمین از پیشینه‌ای سه‌هزار ساله برخوردار است و از دوران ایران باستان، با هدف آبادانی اراضی خشک آغاز شده است؛ بنابراین پیوند دادن این میراث دیرینه و مدیریت منابع آب با اهداف نظامی، تنها یک خطای علمی نیست، بلکه نوعی تحریف تاریخ به شمار می‌رود. در بخش دیگری از بیانیه آمده است: جمهوری اسلامی ایران با مدیریت بیش از ۵۰۰ سد بزرگ، در شرایط مواجهه با چالش‌های جدی اقلیمی، تنش‌های آبی و نیاز مبرم به مدیریت منابع، از این تاسیسات به عنوان شریان‌های حیاتی برای کنترل سیلاب، تامین آب کشاورزی و حفظ امنیت زیستی میلیون‌ها شهروند استفاده می‌کند. کمیته ملی سدهای بزرگ ایران تصریح کرده است: توپوگرافی کوهستانی زاگرس و البرز مرکزی، ضرورت مهندسی ایجاد مخازن و تونل‌های انتقال آب را تبیین می‌کند، اما نیویورک‌تایمز در گزارش خود، انصاف و رعایت اصول علمی را فدای تحلیل‌های ژئوپلیتیک کرده است. حمله یا تهدید علیه این زیرساخت‌های غیرنظامی نیز نقض آشکار خطوط قرمز حقوق بین‌الملل محسوب می‌شود. در ادامه این بیانیه تاکید شده است: ایران، به عنوان مهد تمدنی که از قرن‌ها پیش با تکیه بر دانش مهندسان بزرگی همچون خواجه نصیرالدین طوسی، ابوریحان بیرونی و عمر خیام در مسیر توسعه و شکوفایی گام برداشته است، مدیریت آب را ضرورتی بشردوستانه و لازمه بقای سرزمین می‌داند. این موضوع نباید به دستمایه‌ای برای سناریوسازی رسانه‌ای یا تحلیل‌های بدون استناد فنی تبدیل شود. کمیته ملی سدهای بزرگ ایران در پایان، ضمن محکوم کردن شدید هرگونه گزارش جعلی، تهدید یا اقدام خرابکارانه علیه زیرساخت‌های حیاتی کشور، بر ضرورت خودداری از سیاسی کردن موضوع آب و صیانت از امنیت معیشت و زندگی غیرنظامیان تاکید کرده است.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران:

مشکلات سوخت‌رسانی در ۱۱ استان به زودی برطرف می‌شود

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با اشاره به برخی مشکلات سوخت‌گیری در ۱۱ استان مشمول طرح حذف کارت سوخت جایگاه گفت: برای رفع این مشکل سازوکارهای لازم پیش‌بینی شده و موارد موجود در حال بررسی و پیگیری است.

به گزارش ایسنا، کرامت ویس‌کرمی با تشریح جزییات اجرای طرح جمع‌آوری کارت اضطراری جایگاه‌ها بیان کرد: پیش از اجرای این طرح در برخی استان‌ها صف‌های چندکیلومتری در جایگاه‌های سوخت تشکیل می‌شد و مردم ساعت‌ها منتظر می‌ماندند تا بتوانند با کارت اضطراری جایگاه، حدود ۱۵ تا ۳۰ لیتر بنزین دریافت کنند.

وی افزود: کارت‌های اضطراری جایگاه‌ها روزانه با ۶ هزار لیتر بنزین شارژ می‌شوند و امکان انجام حداکثر ۲۵۵ تراکنش با هر کارت وجود دارد، در نتیجه در برخی جایگاه‌ها سهمیه یا سقف تراکنش‌ها در ساعت‌های ابتدایی روز به پایان می‌رسید و همین موضوع موجب نارضایتی و ازدحام مردم می‌شد. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به آغاز اجرای آزمایشی این طرح از مرداد در استان کرمان گفت: در بررسی‌های انجام‌شده مشخص شد بخش قابل توجهی از صف‌ها به استفاده از کارت‌های اضطراری جایگاه‌ها مربوط است. بر همین اساس میزان بنزینی که در ماه‌های گذشته از طریق کارت جایگاه در هر استان مصرف شده بود محاسبه و بر تعداد خودروهای شخصی همان استان تقسیم شد، سپس معادل این میزان به عنوان سهمیه سوم با نرخ ۱۰ هزار تومان به کارت سوخت شخصی خودروها اختصاص یافت. ویس‌کرمی تاکید کرد: سهمیه جدید از سهمیه‌های قبلی مالکان خودرو کسر نمی‌شود و به‌صورت سهمیه‌ای جداگانه در کارت سوخت آنها قرار می‌گیرد. وی ادامه داد: بیش از ۸۵ درصد افرادی که این سهمیه را دریافت کردند، اعلام کرده‌اند که میزان اختصاص یافته پاسخگوی نیاز آنهاست. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه پس از اجرای این طرح در کرمان، صف‌های چندکیلومتری برطرف و جایگاه‌ها خلوت‌تر شد، تصریح کرد: این طرح در شهریور به سیستان و بلوچستان و در مهر به خراسان جنوبی گسترش یافت و از ابتدای آبان نیز هشت استان دیگر به آن اضافه شدند. به این ترتیب مجموع استان‌های مشمول به ۱۱ استان رسید. ویس‌کرمی استان‌های مشمول را کرمان، سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، اردبیل، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کردستان، هرمزگان و یزد اعلام کرد و افزود: در استان‌هایی که طرح اجرا شده، ازدحام و صف‌های طولانی ناشی از استفاده از کارت‌های اضطراری برطرف شده است. وی یکی دیگر از اهداف اجرای این طرح را مدیریت مصرف و جلوگیری از عرضه خارج از شبکه سوخت دانست و گفت: بر اساس قوانین و اسناد بالادستی، استفاده از کارت سوخت شخصی باید به حداقل ۹۵ درصد برسد و سهم استفاده از کارت‌های اضطراری جایگاه‌ها حداکثر پنج درصد باشد. این در حالی است که در برخی استان‌ها میزان استفاده از کارت جایگاه به ۴۰ تا ۵۰ درصد رسیده بود.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران افزود: با استفاده از کارت‌های اضطراری، مشخص نبود هر فرد چند بار و چه میزان سوخت دریافت کرده است و در برخی موارد نیز از این کارت‌ها برای عرضه خارج از شبکه و قاچاق سوخت استفاده می‌شد، بنابراین اجرای طرح علاوه بر کاهش صف‌ها امکان مدیریت و شفافیت بیشتر در مصرف بنزین را فراهم می‌کند. ویس‌کرمی با اشاره به آثار اجرای طرح بر مصرف سوخت تصریح کرد: در ۲۴ روز آبان، مصرف بنزین در استان‌های مشمول در مجموع سه درصد کاهش داشته است. همچنین افزایش مصرف گاز طبیعی فشرده (سی‌ان‌جی) نیز در این دوره مشاهده شده است.

وی با بیان اینکه مصرف سی‌ان‌جی در کشور نسبت به پیش از نیمه نخست شهریور ۱۸ و نیم درصد افزایش یافته است، افزود: ظرفیت عرضه سی‌ان‌جی کشور حدود ۳۵ تا ۴۰ میلیون مترمکعب در روز است و در حال حاضر مصرف روزانه به حدود ۱۸ میلیون مترمکعب رسیده است. این در حالی است که حدود چهار میلیون خودروی دوگانه‌سوز در کشور وجود دارد و امکان استفاده بیشتر از این سوخت فراهم است. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران همچنین از پیش‌بینی سازوکارهایی برای تامین سوخت گروه‌هایی که به مصرف بیشتری نیاز دارند خبر داد و بیان کرد: برای رانندگان فعال در سکوهای حمل‌ونقل اینترنتی مانند اسنپ و تپسی، سهمیه‌ای متناسب با میزان پیمایش ماهانه در نظر گرفته شده است که علاوه بر سهمیه معمول خودرو به کارت سوخت آنها اختصاص می‌یابد. ویس‌کرمی تصریح کرد: رانندگان با پیمایش ماهانه تا هزار کیلومتر از سهمیه معمول خود استفاده می‌کنند و برای پیمایش بین هزار تا دو هزار کیلومتر، ۱۰۰ لیتر سهمیه اضافی در نظر گرفته شده است. برای پیمایش‌های بالاتر نیز سهمیه بر اساس عملکرد اعلام‌شده از سوی سکوهای اینترنتی محاسبه می‌شود و رانندگانی که بیش از سه هزار کیلومتر در ماه پیمایش داشته باشند، ۳۰۰ لیتر بنزین اضافی دریافت می‌کنند. وی با تاکید بر اینکه جمع‌آوری کارت‌های اضطراری به معنای حذف کامل این کارت‌ها از جایگاه‌ها نیست، گفت: کارت‌های محدودی برای شرایط ضروری، مسافران و افرادی که کارت سوخت همراه ندارند یا سهمیه‌شان به پایان رسیده است، در جایگاه‌ها باقی مانده است.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به وضع مسافران در استان‌های مشمول طرح افزود: برای نمونه در خراسان رضوی به دلیل تردد بالای زائران و مسافران در جایگاه‌های بین‌راهی امکان استفاده از کارت اضطراری پیش‌بینی شده است. افرادی که کارت سوخت ندارند یا سهمیه آنها به پایان رسیده است، می‌توانند به جایگاه مراجعه کنند تا پس از بررسی و کنترل سامانه‌ای وضع خودرو و سهمیه، سوخت مورد نیاز در اختیارشان قرار گیرد. ویس‌کرمی ادامه داد: برای خودروهایی که به دلایل ثبتی یا مشکلات سامانه‌ای امکان دریافت کارت هوشمند سوخت ندارند و همچنین خودروهای امدادی، برخی خودروهای دولتی و گروه‌های دارای نیاز ویژه سازوکارهایی در نظر گرفته شده است تا در تامین سوخت آنها مشکلی ایجاد نشود. وی همچنین از عرضه بنزین ویژه در ۱۷ استان کشور خبر داد و افزود: تاکنون حدود سه میلیون لیتر بنزین ویژه در کشور عرضه شده و توزیع آن در استان‌های دیگر در حال گسترش است. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به برخی مشکلاتی که ممکن است در جریان اجرای آزمایشی طرح برای شهروندان و مسافران ایجاد شود، تصریح کرد: نواقص طرح شناسایی شده و موارد باقیمانده با دریافت بازخورد مردم، گزارش‌های میدانی و بررسی وضع جایگاه‌ها در حال پیگیری است تا شرایط سوخت‌گیری در همه شهرها، جاده‌ها و مسیرهای بین‌استانی تسهیل شود. ویس‌کرمی تاکید کرد: کارت‌های اضطراری برای موارد ضروری در جایگاه‌ها پیش‌بینی شده و اگر فردی کارت سوخت همراه نداشته باشد یا سهمیه‌اش به پایان رسیده باشد، می‌تواند با مراجعه به جایگاه و پس از بررسی سامانه‌ای، سوخت دریافت کند. همچنین به همکاران در سراسر کشور تاکید شده است که در ارایه خدمات به مسافران و افرادی که با مشکل سوخت‌گیری مواجه می‌شوند، همکاری لازم را داشته باشند. وی از شهروندان خواست در صورت بروز مشکل در دریافت سوخت با سامانه پاسخگویی ۲۴ ساعته ۰۹۶۲۷ تماس بگیرند و گفت: درخواست‌های ثبت‌شده در این سامانه به مناطق عملیاتی ارجاع می‌شود تا موضوع بررسی و مشکل سوخت‌رسانی متقاضیان برطرف شود. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران درباره احتمال اجرای طرح در دیگر استان‌ها تصریح کرد: تاکنون تصمیمی برای گسترش طرح به استان‌های دیگر گرفته نشده است، اما اگر در این زمینه تصمیمی اتخاذ شود، اطلاع‌رسانی به مردم دست‌کم ۱۰ روز پیش از اجرا و از مسیرهای رسمی از جمله رسانه ملی انجام خواهد شد. ویس‌کرمی در پاسخ به پرسشی درباره امکان انتخاب ترتیب مصرف سهمیه‌های بنزین برای ذخیره سهمیه‌های ارزان‌تر و استفاده از سهمیه‌های دیگر در زمان سفر گفت: سامانه فعلی از نظر فنی و عملیاتی امکان انتخاب ترتیب مصرف سهمیه‌ها را ندارد، با این حال این موضوع در حال بررسی است و در صورت فراهم بودن امکان فنی درباره اجرای آن تصمیم‌گیری می‌شود. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تاکید بر ضرورت مدیریت مصرف انرژی بیان کرد: افزایش استفاده از سوخت‌های جایگزین، به‌ویژه سی‌ان‌جی و مدیریت مصرف بنزین می‌تواند به تامین پایدار سوخت در کشور کمک کند.

پیشنهاد ژاپن برای تشکیل «آژانس بین‌المللی انرژی آسیایی»

ژاپن روز سه‌شنبه، پیشنهاد تشکیل یک گروه ویژه مشترک آسیایی برای مدیریت ذخیره‌سازی نفت خام و آزادسازی ذخایر در مواقع اضطراری را مطرح کرد که به کشورهای منطقه اجازه می‌دهد از ظرفیت ذخیره‌سازی خالی در این کشور استفاده کنند. به گزارش ایسنا، سانائه تاکایچی، نخست‌وزیر ژاپن، در رویدادی در «جامعه آسیایی انتشار صفر گازهای گلخانه‌ای» (Azec) که پس از اجلاس آسه‌آن برگزار شد، به رهبران جنوب شرقی آسیا گفت: «ما قصد داریم گروه ویژه مشترک آسیایی را به عنوان معادلی از یک نسخه آسیایی آژانس بین‌المللی انرژی ترویج کنیم.» تاکایچی همچنین «ابتکار خلیج‌فارس» را با هدف تقویت همکاری میان تولیدکنندگان نفت خاورمیانه و کشورهای مصرف‌کننده انرژی آسیایی پیشنهاد کرد. اعضای جامعه بدون انتشار گازهای گلخانه‌ای آسیا شامل کشورهای استرالیا، برونئی، کامبوج، اندونزی، ژاپن، لائوس، مالزی، فیلیپین، سنگاپور، تایلند و ویتنام هستند. در مقایسه با ژاپن، کشورهای جنوب شرقی آسیا ذخایر نفتی کمتری دارند و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی مانند نفتا - یک ماده اولیه کلیدی برای پلاستیک - بسیار محدود شده است. با وجود طعنه‌آمیز بودن بحث در مورد ذخیره‌سازی نفت خام در رویدادی که به نام «کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای» نامگذاری شده است، کشورهای آسیایی نیاز به مراقبت بهتر از امنیت انرژی خود را با ایجاد ذخایر نفت که می‌تواند در مواقع مشکل مورد استفاده قرار گیرد، به رسمیت شناخته‌اند. توافق اولیه هفته گذشته در اجلاس آسه‌آن اعلام شد و اعضای این گروه اعلام کردند که این طرح شامل سایت‌های ذخیره‌سازی در اندونزی و تایلند خواهد بود که اعضای آسه‌آن در مواقع کمبود عرضه، نفت را از آنها برداشت خواهند کرد. بر اساس گزارش اویل پرایس، این برداشت‌ها بر اساس یک سیستم بلیت انجام خواهد شد که بر اساس آن کشورهای عضو با پرداخت پیش‌پرداخت، حق خرید حجم مشخصی از نفت یا سوخت از سایت‌های ذخیره‌سازی که توسط شرکت انرژی یک کشور عضو دیگر اداره می‌شود را برای خود محفوظ می‌دارند. چنین سیستمی در حال حاضر در اتحادیه اروپا وجود دارد و آسه‌آن از آن برای ابتکار جدید خود الهام گرفته است. طبق گزارش رویترز، تلاش برای ذخیره‌سازی تحت رهبری فیلیپین هماهنگ خواهد شد. آسیا به دلیل وابستگی شدید به واردات نفت و گاز از کشورهای خلیج فارس، شدیدترین ضربه را از تجاوز نظامی امریکا و رژیم صهیونیستی به ایران متحمل شد. این فشار، توجه واردکنندگان انرژی را به ذخایر اضطراری امنیتی معطوف کرد؛ اقدامی که ژاپن به مدت دهه‌ها انجام داده است.

آمادگی ایران برای اجرای پروژه‌های بزرگ نفتی در ارمنستان

سرپرست وزارت نفت با تاکید بر ظرفیت گسترده همکاری‌های نفتی ایران و ارمنستان گفت: ایران آمادگی دارد توانمندی‌های فنی و مهندسی خود را برای اجرای پروژه‌های عظیم انرژی و ساخت پالایشگاه در ارمنستان به کار گیرد. به گزارش ایلنا از وزارت نفت، حمید بورد (سه‌شنبه، ۲۶ آبان) در دیدار با داویت خوداتیان، وزیر مدیریت منطقه‌ای و زیرساخت ارمنستان با یادآوری همکاری‌های مثبت دو کشور بیان کرد: وزارت نفت ایران هیچ گونه سقفی برای توسعه ارتباطات با این کشور قائل نیست. وی با تاکید بر آمادگی کامل ایران برای تقویت همکاری‌ها در زمینه‌های مختلف انرژی افزود: مذاکرات مطلوبی درباره حضور بخش خصوصی ایران برای ساخت پالایشگاه در ارمنستان انجام شده است که آماده دریافت پیشنهادها و نظرهای این کشور در این زمینه هستیم. سرپرست وزارت نفت با پیشنهاد مسیرهای جدید تجارت گازی با ارمنستان گفت: وزارت نفت ایران آماده است همکاری‌ها در این زمینه را از مسیرهای مختلف و جدید بررسی فنی کند و توسعه دهد. بورد با اشاره به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شرکت‌های زیرمجموعه صندوق بازنشستگی نفت ادامه داد: این مجموعه امکانات کاملی برای همکاری‌های مختلف با کشور ارمنستان دارد. وی با اعلام آمادگی ایران برای صادرات ال‌پی‌جی به ارمنستان بدون هیچ محدودیتی بیان کرد: ایجاد زیرساخت‌های لازم در این زمینه نیز از دیگر توانمندی‌های ایران است که می‌تواند در اختیار ارمنستان قرار دهد. سرپرست وزارت نفت با تاکید بر اینکه پیشنهادهای دو طرف در کارگروه مشترک بررسی فنی و پیگیری شود، افزود: به تجارب ایران در صنعت نفت اعتماد داشته باشید، زیرا این تجارب در سخت‌ترین شرایط تحریم کسب شده است و می‌توانیم در بالاترین سطح با ارمنستان همکاری کنیم. داویت خوداتیان، وزیر مدیریت منطقه‌ای و زیرساخت ارمنستان نیز در این نشست با اعلام اینکه دو کشور سال‌های متمادی است که همکاری موفقی در زمینه تهاتر گاز و برق دارند، گفت: ارمنستان به توسعه تجارت گاز و فرآورده‌های نفتی با ایران علاقه‌مند است. وی با یادآوری همکاری‌های مثبت و مناسب دو کشور در حوزه انرژی تاکید کرد: ارمنستان آمادگی دارد با بخش خصوصی ایران نیز در زمینه‌های مختلف انرژی همکاری داشته باشد.

رویداد

نوبت به خاموشی چراغ‌های اضافه رسید

با افزایش حساسیت‌ها نسبت به تامین برق و گاز در فصل سرما در کشور، توانیر کاهش روشنایی‌های غیرضروری در معابر شهری و جاده‌ای، پارک‌ها و فضاهای سبز را در دستور کار قرار داده و از دستگاه‌های اجرایی خواسته است برای عبور از زمستان، چراغ‌های اضافی را خاموش کنند. به گزارش ایسنا، با نزدیک شدن به روزهای سرد سال و افزایش نگرانی‌ها درباره تامین سوخت نیروگاه‌ها، مدیریت همزمان مصرف برق و گاز به یکی از اولویت‌های صنعت انرژی تبدیل شده است. در همین راستا، شرکت توانیر برنامه‌های تازه‌ای را برای کنترل مصارف غیرضروری، کاهش تلفات شبکه و تشدید نظارت بر مصرف‌کنندگان پرمصرف و غیرمجاز در دستور کار قرار داده است. مدیرعامل شرکت توانیر، در جلسه مدیریت پیک بار زمستان با تاکید بر ضرورت بسیج ظرفیت‌های اجرایی کشور برای عبور از فصل سرد اظهار کرد: استانداران، فرمانداران، شهرداران و دهیاران باید در اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف برق و گاز مشارکت فعال داشته باشند. همچنین دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌ها، ساختمان‌های اداری، پست‌ها و نیروگاه‌ها باید با کاهش مصارف مازاد و روشنایی‌های غیرضروری، در مدیریت مصرف پیشگام باشند. محمد اله‌داد با اشاره به ضرورت مدیریت مصرف صنایع بزرگ، به‌ویژه صنایع فولادی و آلومینیومی افزود: کاهش روشنایی‌های غیرضروری معابر شهری و جاده‌ای، پارک‌ها و فضاهای سبز، هماهنگی برنامه تعمیرات شبکه و صنایع با شرایط تامین انرژی و تقویت حفاظت فیزیکی و سایبری تاسیسات برق از جمله اقداماتی است که باید با جدیت دنبال شود. از سوی دیگر مقابله با مصارف غیرمجاز و کاهش تلفات شبکه نیز مورد تاکید قرار گرفته است. توانیر در نظر دارد با توسعه هوشمندسازی، نصب تجهیزات کنترلی و اجرای مانورهای هفتگی، امکان شناسایی و برخورد با دستکاری‌کنندگان کنتورها، استفاده‌کنندگان از انشعابات غیرمجاز و متخلفان مصرف برق را افزایش دهد. در این باره مدیرعامل توانیر با تاکید بر برخورد بدون اغماض با مراکز استخراج غیرمجاز رمزارز گفته است که شناسایی این مراکز در واحدهای صنعتی، کارگاه‌ها و دامداری‌ها باید با جدیت دنبال شود و برق مراکز شناسایی‌شده تا زمان تعیین تکلیف بدهی‌ها و اجرای الزامات قانونی قطع باقی بماند. این مراکز همچنین موظفند با هزینه خود تجهیزات کنترل‌پذیر نصب کنند تا امکان پایش و مدیریت مصرف آنها فراهم شود. از دیگر محورهای برنامه زمستانی صنعت برق، تسریع در تعمیرات خطوط و کریدورهای اصلی انتقال انرژی و ادامه همکاری با صنعت آب برای شناسایی چاه‌های غیرمجاز عنوان شده است؛ اقداماتی که در کنار مدیریت مصرف و همکاری دستگاه‌های اجرایی، با هدف تامین برق پایدار در روزهای سرد سال دنبال می‌شود.

ثبت مصرف ۴۵۸ میلیون مترمکعبی گاز در بخش خانگی

مصرف گاز کشور در بخش خانگی، تجاری و صنایع به ۴۵۸ میلیون مترمکعب رسید. به گزارش تسنیم، براساس آمارهای ارایه شده از سوی شرکت ملی گاز ایران، در روز دوشنبه ۲۵ آبان، از مجموع ۷۰۱ میلیون مترمکعب گاز تولیدی کشور ۴۵۸ میلیون مترمکعب در بخش خانگی، تجاری و صنایع مصرف شد. به این ترتیب می‌توان گفت که ۶۵ درصد از گاز تولیدی روزانه کشور به مصرف بخش خانگی، تجاری و صنایع اختصاص یافته است. لازم به ذکر است، هفته گذشته مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران از افزایش مصرف ۶۰ تا ۷۰ میلیون متر مکعبی گاز در بخش خانگی و تجاری خبر داده بود. این اتفاق همزمان با کاهش دما طی هفته گذشته رخ داد. با این وجود به نظر می‌رسد که با پیش‌بینی افزایش مجدد دما طی هفته اخیر این مصرف مجددا تا حدی کاهش خواهد یافت. براساس برآوردها اگر تنها یک درجه از میانگین دمای منازل و محیط‌های تجاری کاهش پیدا کند، منجر به کاهش ۲۵ میلیون مترمکعبی مصرف گاز در روز خواهد شد. برای درک این موضوع باید گفت که این عدد برابر با مجموع تولید برخی فازهای پارس جنوبی است. در نمونه‌ای دیگر ظرفیت سکوی فاز ۱۴ پارس جنوبی که هفته گذشته دچار حادثه آتش‌سوزی شد ۱۴.۵ میلیون مترمکعب در روز بود. به عبارت دیگر هر یک درجه کاهش میانگین دمای منازل کشور حدودا معادل دو سکوی گازی صرفه‌جویی ایجاد می‌کند. در همین چارچوب نیز پویش «۱۸ تا ۲۰ درجه» با هدف صرفه‌جویی در مصرف گاز آغاز به کار کرد. در این پویش، تنظیم دمای محیط بین ۱۸ تا ۲۰ درجه سانتی‌گراد به عنوان دمای مطلوب برای مدیریت مصرف انرژی توصیه شده است. این دما به معنای از بین بردن بخشی از آسایش نیز، بلکه صرفا مدیریت مصرف را به دنبال خواهد داشت. نکته‌ای که باید در خصوص زمستان امسال به آن توجه شود، این است که با حمله وحشیانه دشمن امریکایی-صهیونیستی به پالایشگاه‌های گازی کشور ۲۳۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت تولید گاز کشور از دست رفت. با اقدامات انجام شده و تلاشی که در مجموعه صنعت نفت کشور انجام شد از این میزان ۱۰۰ میلیون مترمکعب به چرخه تولید بازگشته است.

ادامه از صفحه اول

بازنگری در معادلات قدرت و نظم جهانی

از سوی دیگر، مقاومت در برابر حمله نیز به تنهایی معادل پیروزی نهایی نیست. معیار نهایی، میزان تحقق اهداف، هزینه‌های پرداخت‌شده و توانایی تبدیل وضعیت پس از جنگ به نظمی پایدار است. در عصر پهپادها، موشک‌ها، هوش مصنوعی و فناوری‌های فراگیر، دیگر نمی‌توان صرفا با تصاویر انفجارها، نقشه‌های عملیاتی یا آمار تسلیحات درباره سرنوشت یک جنگ داوری کرد. باید پرسید چه کسی به اهداف خود نزدیک‌تر شده، چه کسی هزینه بیشتری پرداخته، چه کسی اقتصاد و ائتلاف‌های خود را حفظ کرده و چه کسی قادر است پس از جنگ، نظم سیاسی و امنیتی مطلوب‌تری بسازد. شاید مهم‌ترین پرسش این باشد: آیا جهان از این بحران برای بازسازی عقلانیت سیاسی و معماری امنیتی منطقه استفاده خواهد کرد یا بار دیگر منتظر جنگ بعدی خواهد ماند؟ تاریخ نشان می‌دهد قدرت‌هایی که فقط توان آغاز جنگ را محاسبه می‌کنند و نه هزینه پایان دادن به آن را، دیر یا زود با واقعیت روبه‌رو می‌شوند. در جهان امروز، قدرت تخریب می‌تواند سرنوشت یک نبرد را تغییر دهد، اما تنها عقلانیت سیاسی است که می‌تواند آینده پس از آن را بسازد.